

עין משפט
נר מצוה

נר א מיי פייב מהל'
נדרים הל' טו סגנ
לאזין רנב טושיע י"ד
סומן רלג פעי' כל:
נר ב מיי שס הל' טו
טושיע ש:

תוספות

ובתריין בעלמי' דרשי ק"ו ושאיני הכא דלית להו לנרנן דל' קרל אשה יקומנו וכו', כדמתן (השם נגדרי) במתני' (לעיל עה.) טעמי' דרבנן דהכא, והאי דקאמרי מקוה יוכיח תפולא בעלמא. ויש לתמוה בתך ק"ו מכורה כנר, נימא הפרת נדרי' יוכיחו דלא דנו שפיר אהדיי דקא ממני לה תלמודא (פי"ט:) [מתני'] הפרת נדרי'. שאמריה מורה (במבדכ ל) ציוס שמעו אשה יניא אותה: להקל. משפר זמן אריון: ולהחביר. שמפר זמן קרז: מפר ליילי שבת ויום שבת עד שתהחד. שכל זה מושג זמן מריר: עם חשבה. סמוך למואל: שנת: מפר עד שלא תהחד. ימיה להפר עד שלג תחשך: שאם לא קרז מיום אל יום. פי' מיום זה ליום אחר דהיינו מעת אל עת: שדי גירי' וברי' כלום' משגל מריר: ונרקא אס מתחרטו ומחירו, דסבר פותחי' בחרטה וא"ל להתיישב ולנקט פתח: יתיב וקאים. כלו' יושב למגוא חרטה מיושב, דסבר פותחי' בחרטה ולא בעי' יושב כמו גבי דין:

עו:

ר"ן

ומהדרינן אין **צעלמא דרשינן** ק"ו **אלא דשאני הכא**. דלאתא קרא ואפקיה. ומקשו הכא א"כ דאי לאו קרא מודו רבנן לר"א בק"ו דידיה מאי מהדרי ליה מקוה יוכיח דהא אינהו גופייהו מודו ליה אלא דקרא

קדרשי ואיכא למימר דהכי אמרי ליה לא תדחוק נפשך למדחי דרשא דילן משום קל וחומר דידך דמקוה יוכיח דאיכא למידן קל וחומר ואתא קרא ואפקיה דמקוה שאינו מזיל מדרשא נפקא לן^[א] מדכתיב ונוגע בצנלתם יעמא הלל אומר אפילו הן בתוך המים ואדם שמגיל על טוהרה בלועה מקרא נמי נפיק אלמא אתי קרא לאפוקי ק"ו וכי האי גוונא בהפרת נדרים נמי לא תפלוג אדרשא דילן לקיומי ק"ו (דילן) [דילן] דכי היכי דהתם את גופך מודית דלאתא קרא ואפקיה הכא נמי אתא קרא ואפקיה.

ונהי דעד השתא הוה סברינן למימר דרבנן פרכי ליה לזיכא למידן כתי האי גוונא קולא וחומרנא כלל במסקנא דסוגיון מסקי' דהכי קאמרי ליה מקוה יוכיח דלתי קרא ומפיק ק"ו כי האי גוונא: **מתני'** הפרס נדרים כל היום. יוס השמיעיה: להקל ולהחמיר. לאו דוקא להקל ולהחמיר דהא לא שייכא קולא וחומרנא הכא אלא ה"ק פעמיס שזמנו מרובה פעמיס שזמנו מועט לאפוקי מעת לעת דלעולם זמנו שוה: נדרה צלילי שצט. ה"ה בחול והאי דנקט שנת מילתא אגב אורחיה קמ"ל דמפריין נדרים בשצת ואע"פ שאינן לצורך השצת וכדדייקינן בגמרא: **נדרה צלילי שצט**. צכניסתו

מפר צלילי שצת ציוס השצת עד שמחשך והיינו להקל: נדרה עם **חשכה**. שנדרה בשצת סמוך לחשכה מפר עד שלא תחשך והיינו להחמיר. וצדין הוא דליתמי אינו מפר אלא ^[א] לכשתחשך כיון דלהחמיר קמני אלא להכי תנא האי לישגא משום דשייך ציה טפי מאי דמסייס מלתיה שאס קודס חשכה לא הפר שוב אינו יכול להפר דאשמועינן בזהאי לישגא דמפריין נדרים בשצת אפילו שלא לצורך השצת לפי שזמנה עובר שאס קודס חשכה לא הפר שוב אינו יכול להפר: **גמ'** אמר קרא ציוס שמעו. דמשמע יוס השמיעה עשית: הוה אמינא **ציממא** אין צלילה לא. דדילמא יוס הכי משמע: **כתיב מיום אל יוס**. דמשמע מסוך יוס שלפני שמיעה עד סוף יוס של שמיעה דהיינו נדרה בתחילת הלילה שפיר הלילה והיוס עד סופו: **מן חד בשצא לחד בשצא**. דהכי משמע קרא מיום שמיעה עד יוס כיוולא צו: **כתיב ציוס שמעו**. דאינו מפר אלא יוס שמיעה וכיון שכן על כרחיך כי כתיב מיום אל יוס אינו אלא ליתן שיעור ארבעה ועשרים שעות: **חגיגי**. ר' חייא שהיה דודו של רב. וקיי"ל הכי דהפרת נדרים כל היום ותו לא וכסתם מתני': **חייא בר רב שדי גירא וצדיק**, אגב גררל דרב מייתי הכא הא דחייא בר רב שדי גירא וצדיק בעוד שהיה מתעסק לירות חלים היה צודק אדם הבא לפניו להמיר נדרו שואלו אס מתחרטו ומחירו דקסבר פותחיין בחרטה ומשום הכי לא היה צריך עיון למגוא פתח: **יסיב וקאים**. שלא היה מדקדק בצצר אלא עומד ויושב כמו שהיה מודמן לו:

נערה המאורסה פרק עשירי נדרים

רש"י

אין **צעלמא דרשי קל וחומר**. כי האי גוונא כדאשכחן לגבי נערה וזרעים טמאים: **ושאיני הכא**. להכי לא דרשי בנדרים קל וחומר דאמר קרא וכו' הלכך לא מצי מפר אלא לאחר שנדרה שצא לכלל הקס: **מתני'** נדרה צלילי שצט. יכול להפר לה כל אותו ליל שצת ויוס

שצת. והוא הדין נמי כי נדרה במ"ש שיפר כל אותו היום כז' בשצת אלא הא דנקיט לילי שצת משום דאשמועי' צמה שאמרו הפרת נדרים כל היום כלילי שצת ויומו שהלילה הולך אחר היום כדכתיב ויהי ערב ויהי בקר יוס אחד^[א] אצל לא ליוס ולילה שאס נדרה ציוס ולא הפר לה שוב אינו יכול להפר לה משמחשך שאין הפרת נדרים אלא אותו יוס שנדרה ושמשכה כצר נכנס יוס אחר: **גמ'** מיום אל יוס. משמע מאותה שעה ציוס שעה זה עד יוס המחרת בלאתה שעה: **ציממא** אין. ציוס שמעו משמע יממא ולא לילה להכי כתיב מיום אל יוס דמשמע יוס שלס: **הא כתיב ציוס שמעו**. דמשמע אותו היום בצלצד ולא למחר:

דאי מיום אל יוס הוה משמע מחד בשצא לחד בשצא. דהכי משמע מיום אל יוס שצת ציוס שמעו שצט שלס להכי כתיב ציוס שמעו ציוס אחד שלס מעל"ע: אין הלכה כאוסו הווג. רבי יוסי ור"א דלמרי מעת לעת: **חייא בר רב הוה שדי גירא וצדיק**. שלא היה מעיין כל כך בצצר אלא כמו שהיה עוסק במלאכתו שהיה יורה החך מתוך כך צדיק ליה לנדר:

יסיב וקאים. שלא היה יושב במקום אחד אלא עומד ויושב וצדיק ליה:

תנן

לענין הקמה דאפי' שתיקה מועלת אס שתק כל היום קיוס נמי מועיל בכל לשון אי נמי להכי בעינן דוקא מופר ליכי כדי ליתן חילוק בין הפרת העבל להמרת חכס דהפרת בעל מהאלן ולהצא בלא טעם כמו את צרימי הפר והכי גרסינן בירושלמי דפריקין ר' אבהו אומר בשס ר' יוחנן העבל שאומר אין כאן נדר אין כאן שבעה לא אמר כלום ווקן שאמר מופר כך בעל כך לא אמר כלום אלא זה כהלכתו וזה כהלכתו העבל אומר מופר כך בעל כך ווקן אומר אין כאן נדר אין כאן שבעה: לא יאמר אדם לאשתו בשבת מופר ליכי מופר ליכי בדרך שאומר לה בחול. שצריך לשנות מפני כבוד השצת אלא אומר לה עלי ואכלי עלי וצמי ונגמנא מפרש: גמ' דבתיב ביום אל יום. פי' מיום זה ליום אחר דהיינו מעת לעת: דאי בתיב ביום אל יום. דהוה לילה בכלל הוה אמינא מחד בשצא לחד בשצא דמשמע מיום זה ליום אחר ששמו כוה: אין הלכה באותו הווג. משום דרבים ניניהו אילנערין למיפקק דלא כותייהו או משום דקרא כותייהו דיקא דכתיב מיום אל יום. ויש ספרים גורסין הלכה כאותו אוג. משום דבשיליה שצת גרסוין והלכתא הפרת נדרים מעת לעת ומפרעי סבר למיעבד כי הני תנאי פירוש תנא דמתני' ותנא קמא דכרייתא דלמרי כל היום אל"ר רב הכי אמר חגיגי הלכה כאותו אוג ואפי' אי גרסי' אין הלכה כאותו הווג מצינן למימר דסתמא דהסיס פליג אדרביי' ובכל הספרים גרסי' הכא חייא בר רב ויש לפרשן כשהיהו אשמו נודרת לא היה ממיר מיד אלא היה שותק לנקטרה כאלו היה רוצה לקיים נדרה והיה זורק חך בכותל לטוין צליל שיעיר לה למחרתו קודם שיעיר לאותו מקום: רבה בר רב הונא הוה קאי. ליעד מנת גלו לטוין צו למחרת אצל לפסרים דגרסי' אין הלכה כאותו אוג אין מקומו כאן אלא לקמן בשמעמין:

מסורת הש"ס

א) [לעיל עה.], ב) שצת קטיג א) לקמן עט., ד) [לקמן עו. שצת קטיג], ה) [נוספתא פ"ו ונשאלמות סומן קלו איתא הפרת נדרים כל היום דברי רבי ר"י צר יהודה ור"א בר"ש וכו'], ו) [בראשית א,], ז) [ספרא שמיני פ"ט.], ח) [ל"ל עד שמחשך].

תורה אור השלם

1. כל נדר וכל שבעת אפר לצנת נפש אישה יקומנו ואישה יפרנו: במבדכ ל יד
2. ואם החרש יחרש יחרש לך אישה מיום אל יום ודוקים את כל נדריה או את כל אקריה אשר עליה דוקים אתם כי החרש לך ביום שמעו: במבדכ ל טו

מוסף רש"י

לא בא לכלל הפר. דלתי יכול להפר (לעיל עה.) הפרת נדרים כל היום. עד שמחשך ותו לא, ואפילו שמע סמוך לחשיכה (שבת קמז.)

פירוש הרא"ש

מתני' הפרת נדרים. שאמרה מורה ואס ציוס שמעו אשה יניא אותה: כל היום. עד שמחשך: ויש ברבר להקל ולהחביר. כלומר פעמיס מפר זמן קרז ופעמיס זמן מרובה ולא שיש בצצר להקל עפי ממ"ד מעת לעת: נדרה בליילי שבת כו'. האי דנקט צלילי שצת כלילי שצת ויומו כדכתיב ויהי ערב ויהי בקר יוס אחד: הכי גרסי' (לקמן ע"ז:) במתניתא האומר לאשה כל נדרים שמדורי אי אפשי בהס אין כאן נדר לא אמר כלום יפה עשית אין כמותיך אס לא נדרת מלייך אני דבריו קיימיין. דלענין הפרה אין מועיל אלא לישגא דקרא עד שיאמר מופר ליכי אצל

לענין הקמה דאפי' שתיקה מועלת אס שתק כל היום קיוס נמי מועיל בכל לשון אי נמי להכי בעינן דוקא מופר ליכי כדי ליתן חילוק בין הפרת העבל להמרת חכס דהפרת בעל מהאלן ולהצא בלא טעם כמו את צרימי הפר והכי גרסינן בירושלמי דפריקין ר' אבהו אומר בשס ר' יוחנן העבל שאומר אין כאן נדר אין כאן שבעה לא אמר כלום ווקן שאמר מופר כך בעל כך לא אמר כלום אלא זה כהלכתו וזה כהלכתו העבל אומר מופר כך בעל כך ווקן אומר אין כאן נדר אין כאן שבעה: לא יאמר אדם לאשתו בשבת מופר ליכי מופר ליכי בדרך שאומר לה בחול. שצריך לשנות מפני כבוד השצת אלא אומר לה עלי ואכלי עלי וצמי ונגמנא מפרש: גמ' דבתיב ביום אל יום. פי' מיום זה ליום אחר דהיינו מעת לעת: דאי בתיב ביום אל יום. דהוה לילה בכלל הוה אמינא מחד בשצא לחד בשצא דמשמע מיום זה ליום אחר ששמו כוה: אין הלכה באותו הווג. משום דרבים ניניהו אילנערין למיפקק דלא כותייהו או משום דקרא כותייהו דיקא דכתיב מיום אל יום. ויש ספרים גורסין הלכה כאותו אוג. משום דבשיליה שצת גרסוין והלכתא הפרת נדרים מעת לעת ומפרעי סבר למיעבד כי הני תנאי פירוש תנא דמתני' ותנא קמא דכרייתא דלמרי כל היום אל"ר רב הכי אמר חגיגי הלכה כאותו אוג ואפי' אי גרסי' אין הלכה כאותו הווג מצינן למימר דסתמא דהסיס פליג אדרביי' ובכל הספרים גרסי' הכא חייא בר רב ויש לפרשן כשהיהו אשמו נודרת לא היה ממיר מיד אלא היה שותק לנקטרה כאלו היה רוצה לקיים נדרה והיה זורק חך בכותל לטוין צליל שיעיר לה למחרתו קודם שיעיר לאותו מקום: רבה בר רב הונא הוה קאי. ליעד מנת גלו לטוין צו למחרת אצל לפסרים דגרסי' אין הלכה כאותו אוג אין מקומו כאן אלא לקמן בשמעמין: